

Urząd Miejski w Obornikach

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów
i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo,
gmina Oborniki

Opracowanie:

mgr inż. arch. Wiesław Vowie

inż. arch. Justyna Borucka

Oborniki, 2017 r.

SPIS TREŚCI

1.PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE OPRACOWANIA.....	3
2.CEL I PRZEDMIOT PROGNOZY.....	4
3.MATERIAŁY I DOKUMENTY UWZGLĘDNIONE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	8
4.ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA.....	9
5.OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO.....	26
6.PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	33
7.ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	38
8.CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	39
9.ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	41
10.MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	41
11.PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	42
12.MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	43
13.METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	43
14.PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM...43	
15.DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.....	51
16.ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY.....	54

1 PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Warunki, jakim powinny odpowiadać prognozy oddziaływania na środowisko, w tym dotycząca planów zagospodarowania przestrzennego, określa art. 51 ust. 2 ustawy j/w.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu został uzgodniony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, pismem z dnia 11 kwietnia 2016 r. nr WOO-III.411.103.2016.AO.1,
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Obornikach, pismem z dnia 21 marca 2016 r. nr ON.NS-60-31/2016.

Przynależność Polski do Unii Europejskiej zobowiązuje do przestrzegania prawa europejskiego, w tym przypadku do respektowania m. in. Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Według powyższej Dyrektywy, sporządzenia oceny wymagają plany, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko. Polskie ustawodawstwo jest w tej dziedzinie bardziej restrykcyjne, bowiem każdy projekt planu miejscowego wymaga opracowania prognozy skutków na środowisko jego realizacji.

2 CEL I PRZEDMIOT PROGNOZY

Prognoza jest dokumentem występującym w procedurze sporządzania projektu planu miejscowego. Przedstawiana jest wraz z projektem planu instytucjom i organom właściwym do uzgadniania i opiniowania planu, a także wykładana wraz z projektem planu do publicznego wglądu, powyższe określone zostało w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opracowywany projekt planu powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki, przyjęta Uchwałą Nr XIV/141/11 z 24 października 2011 r.,
- Opracowaniem ekofizjograficznym dla działki ewidencyjnej nr 51/2 położonej w m. Gołębowo, gmina Oborniki,
- Uchwałą Nr XX/315/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego powinna m.in.:

1. zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego planu miejscowego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
2. określać, analizować i oceniać stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu miejscowego,
3. określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, jeżeli takie mogłyby nastąpić,
4. określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska oraz przewidywane ewentualne znaczące oddziaływanie na środowisko oraz na zabytki,

5. przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu miejscowego,
6. przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym planie miejscowym, jeżeli zaistnieje taka potrzeba,
7. zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki.

Plan sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XX/315/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo, gm. Oborniki.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – ma na celu przede wszystkim określenie:

- przeznaczenia terenów oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Oborniki, zawierającej ustalenia tekstowe oraz rysunek planu w skali 1:1000.

Głównym celem projektu jest zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenu działki objętej opracowaniem, gdyż przedmiotowy teren zagrożony jest nasilającymi się inwestycjami wynikającymi z wydobywania złóż kruszywa naturalnego „Gołębowo AD”, prowadzącego do bezpowrotnej utraty walorów kompozycyjnych wsi Gołębowo.

Głównymi argumentami przemawiającymi za przestąpieniem do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wskazanego terenu jest:

- ochrona wartości zabytkowych, historycznych i architektonicznych oraz krajobrazowych założenia dworsko-parkowego w Gołębowie,
- ochrona przed wprowadzeniem uciążliwych funkcji o charakterze produkcyjnym i usługowym,
- utrzymanie krajobrazu w odniesieniu do istniejącego w sąsiedztwie dworu oraz parku dworskiego (wpisanych do rejestru zabytków),
- utrzymanie i ochrona skupisk i ciągów zieleni,
- utrzymanie неповtarzalnego charakteru oraz kompozycji zadrzewień znajdujących się w granicach opracowania,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych,
- utrzymanie terenów w dotychczasowym zagospodarowaniu.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powiązany jest ze zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki, przyjęta Uchwałą Nr XIV/141/11 z 24 października 2011 r., w której teren objęty opracowaniem stanowią:

- grunty orne o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- grunty orne słabe i najslabsze o mniejszej przydatności rolniczej,
- jeziora i stawy rybne,
- łąki i pastwiska,
- ekosystemy dolin rzecznych z zielenią łągową i łąkową,
- strefy ochrony widokowej parków zabytkowych,
- strefy ochrony stanowisk archeologicznych.

Podsumowując, prognoza, w oparciu o wiedzę o stanie i funkcjonowaniu środowiska, powinna:

- ocenić, jak planowane zagospodarowanie może wpłynąć na środowisko,
- w razie potrzeby przedstawiać możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, które wywołać może realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- w razie potrzeby zaproponować zmiany w projekcie planu.

Prognoza pozwala we wszystkich fazach planowania uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Specyfika miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jego zakres i przedmiot ustaleń wpływa na szczegółowość informacji zawartych w prognozie.

3 MATERIAŁY I DOKUMENTY UWZGLĘDNIONE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę sporządzano w oparciu o materiały kartograficzne, dokumentacje planistyczne, fizjograficzne i inne z zakresu środowiska, takie jak:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla działki o nr ewid. 51/2, położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki,
- Uchwałę Nr XX/315/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki,
- Mapę zasadniczą w skali 1:1000.
- Ustawę Prawo Wodne (Dz. U. 2015 poz. 469)
- Ustawę Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672)

Źródłem informacji o stanie środowiska i zagadnieniach związanych z działaniami wpływającymi na jego poprawę była literatura specjalistyczna: WIOŚ „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2015 r.”, Poznań 2016 r. oraz opracowania WIOŚ na podstawie monitoringu stanu środowiska na lata 2013 – 2015.

Materiały przedstawione powyżej wraz ze szczegółową wizją terenu, pozwoliły na opracowanie charakterystyki stanu funkcjonowania środowiska, a także prognozę zmian w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu.

4 ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

4.1 Położenie fizyczno-geograficzne.

Teren podlegający niniejszemu opracowaniu położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie obornickim, w gminie miejsko-wiejskiej Oborniki, w miejscowości Gołębowo.

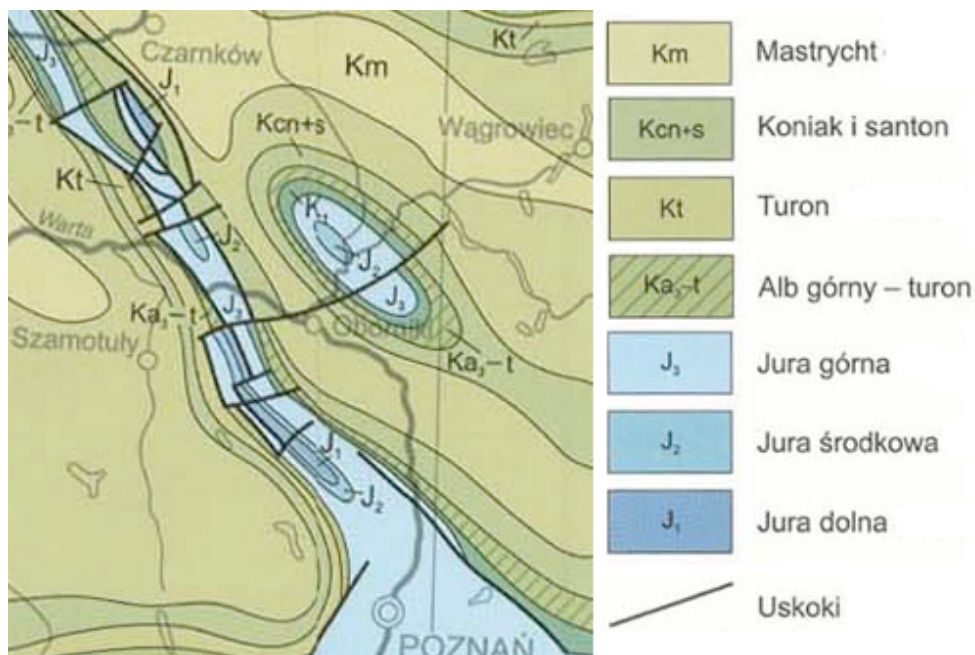
Wg regionalizacji fizyczno – geograficznej J. Kondrackiego (1994) omawiany obszar miasta zlokalizowany jest w prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswadzka (315.3) i w mezoregionie Pojezierze Poznańskie (315.51).

Obszar opracowania stanowią grunty działki ewidencyjnej nr 51/2, które obejmują powierzchnię ok. 16,0 ha. Teren znajduje się w otoczeniu leśno-rolnym, w jego bezpośrednim sąsiedztwie występują:

- od północy droga dojazdowa gminna,
- od południa użytki rolne i małe kompleksy leśne,
- od zachodu pasmo zieleni wysokiej, a dalej park dworski wpisany do rejestru zabytków,
- od wschodu zwarty kompleks leśny stanowiącym grunty wojskowego Poligonu Biedrusko PLH300001.

4.2 Budowa geologiczna

Obszar gminy leży w obrębie niecki szczecińsko - łódzko - miechowskiej, należącego do dużej jednostki piętra laramijskiego, zwanej cechsztyńsko - mezozoicznym przegłębieniem perykratonicznym.

Ryc. 1 Wycinek mapy geologicznej Polski w skali 1 : 1 000 000 (Dadlez, Mare, Pokorski 2000)

Synklinorium stanowi strefę depresyjną, wypełnioną utworami kredy górnej, głównie piaskami i osadami pelagicznymi: marglistymi, wapiennymi i wapienno-krzemionkowymi. Strop utworów mezozoicznych znajduje się na rzędnej około 100 m p.p.m. Nieckę szczecińską od mogileńsko – łódzkiej rozdziela elewacja Obornik, która obejmuje antyklinę Szamotuł i Obornik – Rogoźna.

Trzeciorzęd osiąga na omawianym obszarze bardzo duże miąższości w granicach 150-200 m. Reprezentują go: oligocen, w postaci utworów piaszczysto-ilastych, miocen, w postaci serii piaszczystych jak i piaszczysto mułkowych z wkładkami węgla brunatnego, oraz występujące na utworach mioceńskich - ily plioceńskie (poznańskie). Miąższość powyżej wymienionych utworów jest bardzo zróżnicowana. Powierzchnia podczwartorzędowa, poza doliną Warty osiąga rzędne w granicach 0 - 25 m n.p.m, poza doliną, kształtuje się na rzędnej 50 - 25 m n.p.m.

Czwartorzęd reprezentują głównie utwory związane z działalnością lądolodu i wód lodowcowych w okresach glacialnych oraz wód rzecznych w interglacjalach. Miąższość czwartorzędu na omawianym obszarze w granicach 25 - 50 m.

W przypowierzchniowej warstwie omawianej działki znajdują się utwory czwartorzędowe, reprezentowane głównie przez piaski. Są to grunty średnio przepuszczalne, podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych.

4.3 Rzeźba terenu

Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego (1961) rozpatrywany obszar wchodzi w skład regionu Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej (C), subregionu Kotliny Gorzowskiej (C1). Główne rysy rzeźby terenu gminy kształtowały się podczas stadiału poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego.

Obecna rzeźba terenu to efekt procesów zachodzących przede wszystkim w plejstocenie oraz holocenie. W części środkowej Kotliny Gorzowskiej równoleżnikowo przepływa rzeka Warta. Dno jej doliny, stanowiące terasę zalewową wyniesioną na wysokość ok. 40 m n.p.m., jest terenem najniższym położonym w gminie. Po obu stronach rzeki, poza terasą zalewową rozciąga się terasa ponadzalewowa.

Bezpośredni teren opracowania leży na terasie wysokiej - niższej. Na terenie występują znaczne różnice poziomów terenu, wznoszące się w stronę południowo-zachodnią, jego deniwelacje sięgają do 20 metrów. Średnia wysokość obszaru wynosi ok. 78 m.n.p.m.

4.4 Użytkowanie terenu

Teren opracowania obejmuje strefę rolniczą. Przeważającą część działki obejmują użytki rolne, nieprzedzielone drogami polnymi. W części frontowej znajdują się dwa budynki gospodarczo-inwentarskie, a także dwa budynki, najprawdopodobniej o takiej samej funkcji, będące od lat w budowie. Na przedmiotowym terenie, zgodnie z danymi systemu ARiMR zarejestrowana jest działalność od daty maja 2004 r., natomiast ostatnie zgłoszenie przemieszczenia zwierząt odbyło się w październiku 2008 r. Opracowywany teren od strony północnej graniczy z drogą dojazdową gminną, od strony północnej z użytkami rolnymi i małymi kompleksami leśnymi, od wschodu ze zwartym kompleksem leśnym należącym do wojskowego Poligonu Biedrusko PLH300001, natomiast od zachodu z pasmem zieleni wysokiej, a dalej parkiem dworskim w Gołębowie wpisanym do rejestru zabytków. W bezpośrednim sąsiedztwie opracowywanego terenu nie występuje zabudowa mieszkaniowa.

4.5 Gleby

Obszar należy do regionu glebowo-rolniczego Murowanej Gośliny (4); (Olejniczak, 1989). Gleby tego obszaru wytworzyły się głównie na piaskach, są to gleby lekkie: bielnicowe, pseudobielnicowe i brunatne właściwe. Gleby te cechują się średnią i słabą przepuszczalnością dla wód opadowych, są wrażliwe na warunki klimatyczne i skłonne do przesuszeń. Wymagają racjonalnego zasilania nawozami organicznymi i mineralnymi z uwagi na procesy wymywania i przenoszenia w głąb związków wapnia, magnezu i żelaza.

Kompleksy glebowo-rolnicze określają typy rolniczej przestrzeni produkcyjnej, dla których najodpowiedniejszy jest określony zestaw uprawianych roślin. Gleby omawianego obszaru należą do gruntów ornych wysokiej wartości dla produkcji rolnej zawierające kompleksy glebowo-rolnicze 2-4 z klasami gleb w przewodzie II-VIb oraz w części południowo-wschodniej omawianego obszaru, gruntów ornych słabych i naj słabszych o mniejszej przydatności rolnej zawierających kompleksy glebowo-rolnicze 6-7 z klasami gleb w przewodzie V-VIz.

4.6 Wody powierzchniowe

Teren opracowania położony jest w zlewni rzeki Warty. Cieki na tym obszarze charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. W rocznym cyklu zmienności stanów wody i przepływów zaznacza się wyraźnie jedno maksimum (marzec-kwiecień), wywołane topnieniem pokrywy śnieżnej. Wezbranie wiosenne roztopowe osiąga zazwyczaj wyższe kulminacje i występuje częściej niż wezbranie opadowe, pojawiające się w okresie letnio-jesiennym.

Obszar opracowania nie jest objęty systemem wodociągowym i kanalizacyjnym. Teren występujący w sąsiedztwie obszaru jest wyposażony w sieć wodociągową, zatem wiąże się to z rozbudową sieci wodociągowej. W przypadku braku sieci wodociągowej, a także w przypadku niewystarczającej przepustowości sieci wodociągowej, niewystarczających zasobów eksploatacyjnych ujęcia komunalnego lub braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej, dopuszcza się zaopatrzenie budynków w wodę z indywidualnego ujęcia wody.

4.7 Wody podziemne

Występowanie poziomów wodonośnych jest ściśle związane z budową geologiczną. Warunkuje ona istnienie skał umożliwiających gromadzenie się wody.

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki hydrogeologiczne omawiany obszar należy do regionu szczecińskiego (I). Region szczeciński charakteryzuje się na ogół niskimi wskaźnikami zasobowymi. Główne poziomy użytkowe występują w utworach czwartorzędu i trzeciorzędu. W dolinie Warty czwartorzędowy użytkowy poziom wodonośny występuje na głębokości do 20 metrów. Wydajność typowego otworu studziennego wynosi do 90 m³/h. Wody tego poziomu nie są izolowane od powierzchni.

Główny poziom użytkowy na omawianym obszarze znajduje się w utworach czwartorzędowych, nieizolowanych od powierzchni. Utwory te zalegają na głębokości od kilku do około 60 m. Czwartorzędowy poziom wodonośny charakteryzuje się wydajnościami przeważnie od 10 do 30 m³h⁻¹ na obszarach wysoczyznowych. Przykryte utworami czwartorzędowymi osady trzeciorzędowe stanowią poziom wodonośny o drugorzędnym znaczeniu użytkowym.

Gołębowo położone jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych - JCWPd nr 60, zgodnie z aktualizacją planu gospodarowania wodami na terenie dorzecza Odry – jednolite części wód podziemnych (JCWPd) z podziałem na lata 2016-2021. Wody podziemne nie są zaliczane do żadnego z głównych zbiorników wód podziemnych, ich aktualny stan kształtuje się w następujący sposób:

- JCW dostarczająca średnio powyżej 100m³ wody na dobę,
- zlewnia bilansowa – Poznańskie Dorzecze Warty,
- monitorowana JCW – PLGW600060,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- klasa jakości – III,
- cel środowiskowy – dobry stan chemiczny / dobry stan ilościowy,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – niezagrożona,

Głębokość zalegania zwierciadła wód gruntowych na omawianym obszarze mieści się w granicach od 1 do 2 m p.p.t. Spływ wód podziemnych następuje w kierunku północnym. Poziom lustra jest zmienny z uwagi na duży udział zasilania infiltracyjnego.

4.8 Warunki klimatyczne

Pojezierze Poznańskie, podobnie jak cały makroregion, należy do strefy klimatu umiarkowanego. Jego cechą jest wzajemne oddziaływanie klimatu morskiego i kontynentalnego, skutkuje to zmiennymi stanami pogody.

Pod względem klimatycznym gmina Oborniki wg Romera położona jest w „Krainie Wielkich Dolin”. Wg regionalizacji klimatycznej Gumińskiego (1948), gmina znajduje się w rolniczo klimatycznej Dzielnicy Środkowej (VIII). Według A. Wosia (1994) obszar gminy leży w granicach Środkowowielkopolskiego Regionu klimatycznego Polski. Klimaty te charakteryzuje się następującymi parametrami:

- średnia roczna temperatura powietrza około 8°C (najwyższe temperatury przypadają na lipiec i sierpień);
- opady poniżej 550 mm – ilość niewystarczająca dla produkcji rolnej (najwięcej opadów jest w okresie czerwiec – lipiec, natomiast najmniej opadów występuje w lutym);
- od 100 do 110 dni z przymrozkami;
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi przeciętnie od 40 do 60 dni;
- ilość dni z opadem śnieżnym wynosi ok. 40;
- przeciętna grubość pokrywy śnieżnej 5-8 cm;
- okres wegetacyjny (temperatura powyżej 5°C) wynosi od 215 do 220 dni;
- przeważają wiatry z sektora zachodniego, co świadczy o większym wpływie mas powietrza oceanicznego niż kontynentalnego na kształtowanie się tutejszych warunków pogodowych.

Niskie sumy roczne opadów atmosferycznych oraz stosunkowo wysokie temperatury sprawiają, że analizowany obszar leży w strefie dużych deficytów

wodnych. Niedobór wody, rozumiany jest jako różnica rocznej sumy opadów atmosferycznych i wartości parowania potencjalnego wynosi około 60 mm.

Na warunki klimatu lokalnego mają wpływ między innymi takie elementy jak: ukształtowanie terenu, pokrycie szatą roślinną, głębokość zalegania wód gruntowych, duże powierzchnie wód otwartych itp.

Omawiana działka znajduje się w otoczeniu rozległego kompleksu leśnego Poligonu Biedrusko PLH300001, który znacząco ogranicza przewietrzanie tego terenu oraz zmniejsza nasłonecznienie w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

4.9 Flora i fauna

Według Geobotanicznego Podziału Polski (Szafer i Zarzycki 1972) analizowany obszar leży w granicach Państwa Holarktydy, Obszaru Eurosyberyjskiego, Prowincji Niżowo - Wyżynnej – Środkowoeuropejskiej, Działu Bałtyckim (A), Poddziale Pas Wielkich Dolin (A 2), Krainie Wielkopolsko-Kujawskiej (7). Natomiast według Podziału Polski na Krainy i Dzielnice przyrodniczo - leśne (Mroczkiewicz i inni 1964) leży w Krainie Wielkopolsko - Pomorskiej (III), Dzielnicy Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej i Mezoregionie Pojezierza Wielkopolskiego. Świat zwierząt wg podziału zoogeograficznego Polski A.S. Kostrowickiego należy do Podokręgu Wielkopolsko – Podlaskiego w Okręgu Środkowopolskim w Podregionie Środkowym w Regionie Środkowoeuropejskim.

Obszar opracowania w przeważającej części stanowią użytki rolne, w części frontowej działki (północnej) występują zabudowania gospodarczo-inwentarskie. Od strony wschodniej występuje kompleks leśny Poligonu Biedrusko PLH300001. Roślinność omawianego obszaru nie wyróżnia się znacząco na tle regionalnym i lokalnym.

Na omawianym terenie nie stwierdzono stałych siedlisk dziko żyjących płazów, gadów, ptaków lub ssaków. Ze względu na otoczenie leśne występują tu częste przemieszczanie się drobnych i średnich ssaków. Zarówno flory, jak i fauny obszaru nie cechują ponadprzeciętne wartości przyrodnicze.

4.10 Struktura przyrodnicza obszaru i jej ochrona prawna

Obszar badań cechuje typowy krajobraz rolny. Zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe nie odbiegają znacząco od innych tego typu obszarów. W części zachodniej występuje pasmo zieleni wysokiej, a dalej park dworski wpisany do rejestru zabytków pod nr 1081/A decyzją z dnia 18 kwietnia 1970 r. Ponadto, teren działki o nr ewid. 51/2 znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, Gołębowo stan. 8 i 9, obszar AZP 48-27/42,43 oraz częściowo w strefie ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanego stanowiska archeologicznego Maniewo 6, obszar AZP 48-27/45. Żyło kruszywa naturalnego „Gołębowo AD” zostało udokumentowane na części opracowywanego terenu, w formie jednego pola o pow. 5,6994 ha.

Wskazany obszar w zasadniczej części obejmuje grunty orne o wysokiej wartości dla produkcji rolnej (kompleksy glebowo-rolnicze 2-4 z klasami gleb w przewadze II-VIb) oraz grunty orne słabe i najslabsze o mniejszej przydatności rolniczej (kompleksy glebowo-rolnicze 6-7 z klasami gleb w przewadze V i VIz).

4.11 Stan środowiska i identyfikacja zagrożeń

Na stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego omawianego obszaru ma wpływ położenie i sposób dotychczasowego zagospodarowania. Środowisko naturalne jest antropogeniczne, jego obecny stan jest efektem działalności człowieka prowadzonej na tym terenie.

W przeważającej części, grunty opracowywanego terenu stanowią grunty orne o wysokiej wartości dla produkcji rolnej oraz grunty orne słabe i najslabsze o mniejszej przydatności rolniczej. Na opracowywanym terenie, w części centralnej oraz południowej, występują strefy ochrony stanowisk archeologicznych, natomiast od strony zachodniej występuje strefa ochrony widokowej parku zabytkowego, ekosystemy dolin rzecznych z zielenią łągową i łąkową oraz w niewielkiej części łąki i pastwiska. W części północno-zachodniej znajduje się niewielki zbiornik wodny, oznaczony w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki kolorem błękitnym oznaczającym jeziora i stawy

rybne. Ponadto, w części południowej oraz zachodniej występują zwarte grupy zadrzewień.

Zważając na dotychczasowe przeznaczenie opracowywanego terenu, realizacja ustaleń projektu planu nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. W celu zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń oraz przywracania środowiska do właściwego stanu należy stosować, a także zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska należy przestrzegać przy prowadzeniu gospodarki rolniczej zasad dobrej praktyki rolniczej oraz zasad określonych w przepisach odrębnych, w szczególności dotyczących warunków przechowywania nawozów oraz dawek i terminów ich stosowania.

4.11.1 Hałas

Hałasem nazywa się wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, oddziałujące na organizm ludzki. Hałas uważany jest za czynnik zanieczyszczający środowisko. Główne źródła emisji hałasu do środowiska stanowią obiekty przemysłowe, ruch drogowy, kolejowy i lotniczy. Hałas wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek, może prowadzić do częściowej lub całkowitej utraty słuchu. Ponadto powoduje poważne zmiany psychosomatyczne, jak zagrożenie nadciśnieniem, zaburzenia nerwowe, zaburzenia w układzie kostno-naczyniowym.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadzi pomiarów monitoringowych na lub w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego obszaru. Można jednak uznać, że nie jest on narażony na nadmierny hałas ze względu na brak znaczących emitorów hałasu w najbliższej okolicy oraz izolację przez kompleksy leśne.

Klimat akustyczny na terenie opracowania, zależnie od lokalizacji w jego obrębie ocenia się jako dobry lub bardzo dobry.

Z uwagi na rolnicze przeznaczenie terenu objętego planem, nie ma potrzeby określania w planie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Przeznaczenie terenu nie przewiduje realizacji zabudowy o funkcji mieszkaniowej i zagrodowej.

4.11.2 Stan atmosfery

O jakości powietrza na danym obszarze decyduje zawartość w nim różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa od warunków naturalnych. Poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu wynikają bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji zanieczyszczających, pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych, w tym do napędzania silników spalinowych. Na stan powietrza atmosferycznego wpływa przede wszystkim stopień uprzemysłowienia regionu, wielkość emisji ze wszystkich źródeł, jak również warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadzi pomiarów monitoringowych na lub w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego obszaru. Ocena jakości powietrza oparta jest na klasyfikacji stref w województwie. Województwo wielkopolskie zostało podzielone na 3 strefy, tj.: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska. Gmina Oborniki została zaliczona do strefy wielkopolskiej. W strefach, ocenie podlegają następujące zanieczyszczenia: ozon (O_3), tlenek węgla (CO), dwutlenek azotu (NO_2), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek siarki (SO_2), benzen (C_6H_6), ołów (Pb), pył PM_{10} i $PM_{2,5}$, oraz zanieczyszczenia zawarte w pyłe tj. arsen (As), nikiel (Ni), kadm (Cd), benzo(a)piren B(a)P.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z klas, tj.:

- Klasy A - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- Klasy B - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- Klasy C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe, powiększone o margines

tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe;

- Klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- Klasy D2 - jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości. Należy jednak zaznaczyć, że przekroczenie nie zawsze występuje na całym obszarze strefy, szczególnie tak rozległej jak strefa wielkopolska, obejmująca prawie całe województwo.

W roku 2015 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opracował ocenę roczną powietrza w województwie wielkopolskim, w strefie wielkopolskiej stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji dla ozonu, PM10 oraz benzo(a)piranów.

Tabela 1. Ocena zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej.

SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5	Pb	C ₆ H ₆	CO	BaP	As	Cd	Ni	O ₃
A	A	C	C	A	A	A	C	A	A	A	A

źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015 (WIOŚ Poznań, kwiecień 2016)

PM10 oznacza pył o wielkości cząstki 10 mikrometrów lub mniejszej, jego stężenie zakwalifikowano do klasy C. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach. Szczególnie, że na terenie gminy obecnie dominują indywidualne kotłownie opalane węglem lub koksem i węglowe paleniska domowe. W przypadku pyłu PM2,5 strefę wielkopolską zakwalifikowano do klasy C.

Zawartość benzo(a)piranów w powietrzu sprawiła, że teren całego województwa został zakwalifikowany do strefy C. Benzo(a)pirany należy do grupy organicznych związków chemicznych - wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Benzopireny w powietrzu atmosferycznym powstają najczęściej w wyniku niskiej emisji, głównie w wyniku niepełnego spalania paliw stałych (węgla, drewna oraz odpadów). Są to związki silnie rakotwórcze.

Lokalny stan czystości powietrza atmosferycznego na obszarze opracowania kształtowany jest głównie przez zanieczyszczenia emitowane z kotłowni domowych występujących w centrum wsi oraz żwirowni kruszywa naturalnego. Pomimo braku pomiaru stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie terenu opracowania istnieje duże prawdopodobieństwo, że nie występują tutaj przekroczenia norm dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, zarówno ze względu na brak znaczących emitorów przemysłowych, jak i dużej liczby emitorów niskiej emisji.

W wyniku oceny za rok 2015 pod kątem stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę zaliczono do klasy A. Oznacza to, że w województwie nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji.

Tabela 2. Wyniki oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim w roku 2015 pod kątem ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
	NOx	SO ₂	O ₃
strefa wielkopolska	A	A	A

źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015 (WIOŚ Poznań, kwiecień 2016)

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla *strefy wielkopolskiej*. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych; dla ozonu wykorzystano również wyniki modelowania matematycznego. W ocenie jakości powietrza modelowanie stosowane jest jako metoda uzupełniająca.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie.

W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2015 roku dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azo- tu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

4.11.3 Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) składa się z fal elektromagnetycznych rozchodzących się w przestrzeni. Właściwości fal elektromagnetycznych zależą od ich długości. Promieniowaniem elektromagnetycznym o różnej długości fali, są fale radiowe, mikrofałe, podczerwień, światło, ultrafiolet, promieniowanie rentgenowskie i promieniowanie gamma.

Do głównych źródeł PEM można zaliczyć:

- elektroenergetyczne, takie jak: stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110kV i więcej) oraz elektrownie,
- obiekty radiokomunikacyjne, czyli stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej,
- obiekty radiolokacyjne (wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji).

Na obszarze opracowania nie występują źródła PEM, które mogą powodować podwyższone natężenie promieniowania. Należy zaznaczyć, że najwyższe poziomy pół występują w dużych miastach, gdzie koncentracja źródeł jest znacznie większa niż na pozostałych terenach.

4.11.4 Stan czystości wód podziemnych

Zanieczyszczenie wód podziemnych w największym stopniu zależy od głębokości zalegania i izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu oraz od lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń. Najbardziej zagrożone w Gminie i Mieście Oborniki, podobnie jak w całym kraju, są wody gruntowe w obrębie czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Głównymi czynnikami mogącym wpływać na obniżenie jakości wód mogą być:

- punktowe źródła zanieczyszczeń:
  - wprowadzanie do wód nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych,
  - zrzuty wód chłodniczych.
- występowanie obszarów nieskanalizowanych, z których do wód w sposób niekontrolowany mogą przedostawać się ścieki komunalne. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również miejscowości o nieuporządkowanej gospodarce wodno-ściekowej, gdzie stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej jest niekorzystny;
- zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki na obszarach użytkowanych rolniczo:
  - składowania obornika w przyzmach bezpośrednio na gruncie, na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych w okresie wiosennym oraz na terenach położonych na terenach nadrzecznych,
  - lokalizacji przyzma obornika w małej odległości od rowów,
  - przedostawania się odcieków z kiszonek oraz gnojówki do kanalizacji deszczowej,
  - braku płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę o pojemności zapewniającej sześciomiesięczny okres przechowywania,
  - stosowania zbyt dużej ilości nawozu naturalnego na polach, w wyniku za dużej obsady zwierząt w stosunku do posiadanego areалу;
- rozwój turystyki i rekreacji oraz sposób zagospodarowania zlewni bezpośredniej jezior, tj. obszaru, z którego następuje bezpośredni spływ wód do zbiorników. Do wielu zbiorników wodnych poddanych presji rekreacji odprowadzane są ścieki z domków letniskowych i ośrodków wypoczynkowych, które nie mają uregulowanej gospodarki ściekowej;
- pobór wód powierzchniowych i podziemnych, często powyżej ilości określonej pozwoleniem wodno-prawnym.

Obszar badań leży w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych o numerze 60. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości wód podziemnych w punktach

pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego jakość wód mieściła się w granicach III klasy (zadowalającej jakości).

4.11.5 Stan wód powierzchniowych

Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne, tj. warunki klimatyczne, hydrograficzne, tempo przebiegu procesów biohydrochemicznych w wodach (tzw. zdolność samooczyszczania się wód) oraz presje antropogeniczne. Czynniki wpływające na ich stan są niemal identyczne jak w przypadku wód podziemnych.

Ocena stanu wód powierzchniowych jest w oparciu o posiadane wyniki badań organizmów wodnych: makrofitów, fitoplanktonu, fitobentosu oraz substancji chemicznych i wskaźników fizycznych. Ocena jest wypadkową stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód, gdzie:

- stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód. Stan ekologiczny może być: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby i zły,
- potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- ocena elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- ocena elementów fizyczno-chemicznych:
  - dla rzek w zakresie klas: I; II; stan poniżej dobrego,
  - dla jezior - stan dobry i stan poniżej dobrego,
- ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) – stan dobry i stan poniżej dobrego,
- ocena elementów hydromorfologicznych.

Zgodnie z wynikami jakości wód podziemnych w punkcie pomiarowym położonym najbliżej obszaru opracowania w granicach JCWPd o numerze punktu 2566 oraz zgodnie z wynikami badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo – kontrolnym, klasyfikacja elementów fizykochemicznych i chemicznych oraz jakość wód kształtuje się następująco:

- dorzecze – Odra,
- region wody – Region Wody Warty,
- klasa jakości – III.
- numer JCWPd – 60
- stratygrafia – Q,
- głębokość do stropu warstwy wodonośnej – 18,
- charakter zwierciadła wód podziemnych – swobodne,
- stan – dobry,
- ryzyko – niezagrożona,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan ogólny – dobry,

4.11.6 Stan powierzchni ziemi

Gleby narażone są na procesy degradacji. Degradacja to proces prowadzący do spadku żyzności gleb wskutek niszczenia ich wierzchniej warstwy próchnicznej (np. erozji gleby, niewłaściwej uprawy, pożarów, zbyt dużego odwodnienia) zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi (np. metalami ciężkimi) lub zmiany drzewostanów liściastych na iglaste, które powodują zakwaszenie.

Na omawianym obszarze występują znaczące spadki terenu dochodzące do 20 metrów w związku z czym może występować erozja naturogeniczna. Ze względu na brak znaczących źródeł zanieczyszczeń na i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru badań poziom zanieczyszczeń gleb nie powinien przekraczać dopuszczalnych norm.

4.12 Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska, ocena odporności na degradację i zdolności regeneracyjnych środowiska

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu musi uwzględniać uwarunkowania wynikające ze stanu dotychczasowego użytkowania, stanu środowiska i krajobrazu. Środowisko na omawianym terenie w większej części nie jest przekształcone przez człowieka. W ciągu ostatnich 100 lat na omawianym obszarze nie zaszły znaczące zmiany. Główne zmiany polegały na nasadzeniu w jego zachodniej części nasadzeń zieleni wysokiej oraz zlokalizowaniu budynków gospodarczo-inwentarskich, w których prowadzona była działalność związana z hodowlą zwierząt.

Obecnie planuje się na nim dalsze użytkowanie rolnicze z możliwością częściowego przeznaczenia pod zabudowę gospodarczo-inwentarską, stanowiącą kontynuację dotychczasowej działalności.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu m.in. wynikające z wyznaczonej strefy ochrony widokowej parku zabytkowego występującego w bezpośrednim sąsiedztwie.

Funkcja kontynuacji rolniczego zagospodarowania terenu, pod warunkiem prowadzenia prawidłowej gospodarki rolnej, jest właściwa. Ze względu na występowanie w przeważającej części gruntów ornych o wysokiej wartości dla produkcji rolnej, ale także gruntów ornych słabych i najslabszych o mniejszej przydatności rolniczej, dalsza taka forma wykorzystania jest wskazana. Występujące

obecne rolnicze wykorzystanie obszaru opracowania odpowiada uwarunkowaniom przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.

Gospodarka rolna powinna być prowadzona w sposób nie pogarszający stanu środowiska. Należy stosować takie metody agrotechniki, środki ochrony roślin i nawożenia, aby nie wpłynęło to negatywnie na stan gleby oraz środowiska gruntowo – wodnego.

W projekcie zabudowy powinno być preferowane odprowadzenie ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku braku sieci, ścieki należy odprowadzić do zbiorników bezodpływowych. Powinno być także preferowane odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej, do czasu budowy sieci należy dopuścić zagospodarowanie wód opadowych z terenów działek w granicach inwestycji z bezpośrednim odprowadzeniem do gruntu.

Oceniając środowisko pod względem zdolności do regeneracji należy zauważyć, że zmiany, które nastąpiły na analizowanym obszarze nie są znaczne, dlatego należy dołożyć wszelkich starań dla kształtowania właściwych procesów ekologicznych oraz zwiększeniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Planowane przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny, w jak największym stopniu, zapewniać zachowanie tych walorów i sprzyjać wzbogaceniu oraz odtworzeniu zniszczonych wartości.

4.13 Ocena tendencji do zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Na terenie objętym opracowaniem nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W obowiązującej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oborniki dla na przedmiotowym obszarze przeważają grunty orne o wysokiej wartości dla produkcji rolnej oraz grunty orne słabe i najslabsze o mniejszej przydatności rolniczej.

W przypadku braku wprowadzenia miejscowego planu teren będzie użytkowany w dotychczasowy sposób lub zostanie częściowo zainwestowany

w drodze decyzji o warunkach zabudowy, jednakże w sposób mniej uporządkowany. Utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenu nie wpłynie na zmianę wartości emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery, zmiany klimatu akustycznego ani zmiany w krajobrazie. W przypadku pojawienia się nowej zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, może nastąpić umniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, a w konsekwencji ograniczenie zasilania wód podziemnych w drodze infiltracji wód opadowych i roztopowych, z zanieczyszczeniem powietrza w przypadku zastosowania tradycyjnych nośników energii. Taka sytuacja może przyczynić się do zmiany istniejącego stanu środowiska.

5 OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO

5.1 Ocena zgodności projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami środowiska

Wynikiem regulacji zawartych w planie jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, z jednoczesnym uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowaniem funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Ustalenia planu uwzględniają uwarunkowania wymienione we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy, a także te, które wynikają z opracowania ekofizjograficznego.

W projekcie planu określono:

1. zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
2. zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,

3. parametry, wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy,
4. zasady rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W planie określono wyłącznie teren rolniczy, oznaczony na rysunku planu symbolem **R**.

Z uwagi na kontynuację dotychczasowego przeznaczenia działki nr 51/2, poza dopuszczalną rozbudową i przebudową istniejących budynków, a także ich rozbiórką, ustalenia planu nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko i krajobraz.

W odniesieniu do obszaru przeznaczonego pod zabudowę, wyznaczonego nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, w planie zapisano następujące, istotne dla środowiska i krajobrazu ustalenia:

- 1) zagospodarowanie części biologicznie czynnej poprzez wykonanie nasadzeń rodzimych gatunków roślin charakterystycznych dla lokalnego środowiska,
- 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz inwestycji dopuszczonych planem. Należy podkreślić, iż w zasięgu 100 m od granic terenu objętego opracowaniem nie występują żadne obiekty mieszkalne. Obiekty mieszkalne występujące w sąsiedztwie znajdują się w odległości co najmniej 140 m w stronę zachodnią (budynek znajdujący się na terenie parku dworskiego). Teren objęty opracowaniem od strony północnej sąsiaduje z drogą dojazdową gminną, a następnie terenem złóż kruszywa naturalnego, od strony południowej z gruntami rolnymi, od wschodu z parkiem zabytkowym, a od zachodu z gruntami poligonu wojskowego Biedrusko PLH300001,
- 3) na k a z zagospodarowania na działce mas ziemnych pochodzących z wykopów o dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi,

- 4) nakaz stosowania indywidualnych systemów grzewczych w budynkach oraz stosowanie paliw gazowych, płynnych lub stałych o niskich wskaźnikach emisyjnych lub w przypadku realizacji gminnej sieci ciepłowniczej przyłączenie budynków do tej sieci,
- 5) obowiązek gromadzenia segregowanych odpadów w wyznaczonych miejscach na terenie działki i przekazywanie ich do miejsc odzysku i unieszkodliwianie na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- 6) obowiązek zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku w projektowanym terenie oznaczonym symbolem **R**, które kwalifikują się do terenów zabudowy zagrodowej.

Dbałość o ład przestrzenny ma odzwierciedlenie w zapisach określających:

- 1) zakaz lokalizacji nadziemnych sieci infrastruktury technicznej, z wyjątkiem dopuszczonych planem,
- 2) dopuszczenie lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej,
- 3) zakaz przekraczania wyznaczonych linii zabudowy,
- 4) dopuszczenie umieszczania szyldów o maksymalnej łącznej powierzchni nieprzekraczającej 4 m² na jednej nieruchomości wyłącznie na elewacji frontowej budynku na wysokości kondygnacji parteru lub na ogrodzeniu,
- 5) nakaz stosowania ogrodzeń ażurowych o minimalnym stopniu ażurowości 50%, o wysokości nieprzekraczającej 1,5 m, z dopuszczeniem wykonania podmurówki oraz uzupełnieniem ażurowego ogrodzenia pnąciami, roślinnością,

W planie określono sposób zagospodarowania i zabudowy, jej parametry, w tym intensywność zainwestowania (dopuszczalna intensywność i maksymalna wysokość zabudowy) i minimalne powierzchnie terenu biologicznie czynnego.

Z tego punktu widzenia przeznaczenie terenów określone w planie nie powoduje sprzeczności z uwarunkowaniami środowiska.

5.2 Ocena zgodności ustaleń planu z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w art. 72 stanowi, iż w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, między innymi poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa wskazuje zakres zagadnień, które powinny być w planie uwzględnione. Ocenia się, że opiniowany projekt planu, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. Ustala proporcje pomiędzy terenami przeznaczonymi pod zabudowę a terenami biologicznie czynnymi. Przyjęte w projekcie planu założenia zapewniają racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi. Gwarantują także rozwiązanie problemów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami. Ochrona walorów krajobrazowych środowiska została zapewniona poprzez ścisłe określenie intensywności i gabarytów zabudowy.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z:

- ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
- wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- ustalenia w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U z 2012 r. poz. 145) warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Obszar badań nie podlega ochronie prawnej w ramach sieci Natura 2000, jednak znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie z wojskowym Poligonem Biedrusko PLH300001, w ramach którego wyznaczono rezerваты przyrody oraz obszary chronionego krajobrazu. Zasoby przyrodnicze występujące w granicach obszaru, nie odbiegają od pozostałych, charakterystycznych dla terenów rolniczych, występujących w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.

Ustalenia projektu planu nie spowodują negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 występujących w bezpośrednim sąsiedztwie.

Na omawianym terenie nie zostały wskazane obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją. Ustalenia planu odnoszą się wystarczająco do zagadnień ochrony przed hałasem i konieczności zapewnienia komfortu akustycznego w środowisku zewnętrznym, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, określa, iż w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, wśród których do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni oraz zadrzewień.

Zapisy projektu planu są zgodne z powyższymi celami ochrony przyrody. Podtrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów zagwarantowane jest poprzez zapisy ustalające udział powierzchni biologicznie czynnej.

Zasady ochrony wód i gospodarki wodno-ściekowej zgodne są z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne i rozporządzeniami wykonawczymi do niej.

Zapisy planu nie naruszają przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 tj.).

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony, np. – Prawo geologiczne i górnicze, Ustawa o lasach, Prawo łowieckie – dotyczą innej problematyki niż ta zawarta w treści projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.3 Ocena ustaleń planu z punktu widzenia skuteczności ochrony różnorodności biologicznej i zachowania właściwych proporcji w przeznaczeniu terenów na różne funkcje

Obszar planu obejmuje powierzchnię około 16,0 ha, charakteryzującą się małą bioróżnorodnością. Obszar badań w przeważającej części jest niezabudowany i użytkowany rolniczo, jednak od strony północnej występują zabudowania gospodarczo-inwentarskie.

Obszar badań cechuje typowy krajobraz rolny zawierający pasma zieleni wysokiej. Zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe nie odbiegają znacząco od innych tego typu obszarów.

Omawiany obszar stanowi znaczący element struktury przyrodniczej z uwagi na występowanie w sąsiedztwie parku dworskiego wpisanego do rejestru zabytków oraz strefy ochrony widokowej parku zabytkowego. Ze względu na rolny charakter cechują się małą bioróżnorodnością.

Teren posiada predyspozycje do kształtowania przyrodniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Na obszarze przeznaczonym pod zabudowę, na rysunku planu zostały wkreślone linie zabudowy, ograniczające przestrzeń w której dopuszcza się realizację rozbudowy i przebudowy istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich. Ponadto ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną w zagospodarowaniu na wartość 95 %, minimalny i maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy o wartości od 0,002 do 0,05 oraz maksymalną wysokość budynków do 8,0 m.

Zachowanie powyższych parametrów oraz ustaleń daje gwarancję zapewnienia na przedmiotowym obszarze minimum różnorodności biologicznej.

6 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

6.1 Określenie skutków dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia i użytkowania

Projektowane przeznaczenie będzie wywierało skutki na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza na etapie realizacji rozbudowy i przebudowy istniejących budynków oraz infrastruktury technicznej. Projektowane przeznaczenie i użytkowanie, przy zachowaniu przepisów i ustaleń zawartych w uchwale nie spowoduje skutków dla środowiska, takich jak zanieczyszczenie gleby lub ziemi, niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu.

Ocenia się, że pełna realizacja ustaleń projektu planu nie powinna nieść za sobą zagrożenia dla środowiska oraz nie powinna wpływać negatywnie na warunki życia i zdrowia ludzi. Warunkiem istotnym dla zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska jest jednak zastosowanie się do zasad ochrony i kształtowania środowiska oraz zasad obsługi terenu infrastrukturą techniczną, zwłaszcza z zakresu zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, gospodarki odpadami, a także utrzymania określonej w planie powierzchni terenu biologicznie czynnej na terenach zainwestowanych. Powierzchnie terenu biologicznie czynne są istotnym warunkiem dla utrzymania zdolności retencyjnej terenu.

W obszarze, na którym występuje zabudowa powinno być preferowane odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej. W przypadku braku sieci kanalizacji deszczowej należy dopuścić zagospodarowanie wód opadowych w granicach działek z bezpośrednim odprowadzeniem do gruntu.

Realizacja planu przy zachowaniu wszystkich jego ustaleń nie powinna wywierać znaczącego oddziaływania na środowisko w terenie planu oraz w terenach sąsiadujących. Działalność rolnicza powinna być prowadzona w sposób nie pogarszający stanu środowiska, przy zastosowaniu odpowiednich metod agrotechniki, środków ochrony roślin i nawożenia.

6.1.1 Skutki na powierzchnię ziemi

Z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby, spotykamy się w obrębie istniejącej zabudowy gospodarczo-inwentarskiej, dla której dopuszczono realizację rozbudowy i przebudowy, a także jej rozbiórkę.

Ustalono powierzchnię biologicznie czynną wynoszącą 95%, a stan jej gleby będzie zależny od stopnia chemizacji rolnictwa oraz procesu erozji.

6.1.2 Skutki na powietrze atmosferyczne

Do emitorów zanieczyszczeń zalicza się systemy grzewcze instalowane w budynkach.

Realizacja planu nie wpłynie na wzrost liczby budynków, a co za tym idzie wzrost ewentualnych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. Wielkość emisji będzie uzależniona od jakości urządzeń grzewczych i stosowanych nośników energii. Projekt planu przewiduje stosowanie indywidualnych rozwiązań w zakresie systemów grzewczych, opartych na paliwach gazowych, płynnych lub stałych o niskich wskaźnikach emisyjnych lub przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej, w przypadku jej występowania w przyszłości.

W zakresie zanieczyszczeń komunikacyjnych – nie prognozuje się znacznego wzrostu natężenia ruchu kołowego wynikającego z przeznaczenia terenu, gdyż dotychczasowe przeznaczenie nie ulegnie zmianie.

6.1.3 Skutki na wody powierzchniowe i podziemne

Ścieki bytowe będą odprowadzane do zbiorników bezodpływowych lub do sieci kanalizacji sanitarnej, w przypadku jej realizacji. Ścieki pochodzenia zwierzęcego będą odprowadzane do zbiorników bezodpływowych na ścieki pochodzenia zwierzęcego.

Zwiększenie zdolności retencyjnej gruntu można osiągnąć pozostawiając większą powierzchnię pod zagospodarowanie zielenią i zatrzymanie wód opadowych na terenie objętym planem.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się znaczącego oddziaływania inwestycji dopuszczalnych zapisami planu na jednolite części wód. Realizacja ustaleń projektu planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

6.1.4 Skutki na krajobraz

Ustalenia planu nie wpłyną znacząco na krajobraz. Funkcja terenu rolniczego pozostaje bez zmian. Realizacja nowych zamierzeń budowlanych nie spowoduje dużych zmian w krajobrazie, gdyż plan dopuszcza wyłącznie działania polegające na rozbudowie i przebudowie istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich lub ich rozbiórce.

Dla istniejącej zabudowy określono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez ustalenia dotyczące linii zabudowy, wysokości zabudowy, geometrii dachów.

6.1.5 Skutki na klimat akustyczny, jakość życia mieszkańców

Planowane zagospodarowanie nie zakłada powstania na obszarze opracowania emitorów hałasu. W związku z tym realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie istotnie na warunki akustyczne. Źródłem hałasu mogą być prace związane z utrzymaniem i użytkowaniem obiektów budowlanych, a także wykorzystaniem terenu objętego planem na cele rolnicze, ogrodnicze, sadownicze i hodowlane.

Brak funkcji przemysłowej powoduje zminimalizowanie hałasu na terenie mieszkaniowym występującym w sąsiedztwie, w związku z tym nie prognozuje się znaczącego oddziaływania na środowisko w zakresie hałasu.

6.1.6 Skutki na klimat

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu klimat opracowywanego obszaru nie ulegnie zmianom, gdyż ustalenia te są kontynuacją dotychczasowej działalności prowadzonej na terenie objętym opracowaniem oraz nie wpływają na zmianę jego obecnego przeznaczenia.

6.1.7 Skutki na zieleń, zwierzęta, różnorodność biologiczną

Skutkiem realizacji ustaleń planu na rośliny będą nowe nasadzenia. Wymagany współczynnik powierzchni biologicznie czynnej na terenie R wynosi 95%, a więc projektowane ustalenia zapewnią bogate wyposażenie obszaru w roślinność, która wzmocni strukturę ekologiczną przedmiotowego obszaru.

Plan będzie wywierał wpływ na zwierzęta poprzez likwidację fauny glebowej w miejscach realizacji dopuszczalnej rozbudowy i przebudowy istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich.

Poza terenem wyznaczonym nieprzekraczalnymi liniami zabudowy nie przewiduje się skutków realizacji ustaleń planu na zieleń, zwierzęta, różnorodność biologiczną, gdyż jego przeznaczenie nie ulegnie zmianie, a ustalenia planu nie będą wywierały obowiązku ingerencji w istniejący teren, w tym w szatę roślinną.

6.1.8 Skutki na dobra materialne

Ustalenia projektu planu nie wpłyną niekorzystnie na zasób i stan istniejących dóbr materialnych.

W obrębie działki o nr ewid. 51/2 występuje strefa ochrony widokowej parku zabytkowego znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie, od strony zachodniej. Zapis uchwały projektu planu nie dopuszcza realizacji obiektów kubaturowych w wyznaczonej strefie ochrony, w związku z czym chroni istniejący park przed negatywnymi skutkami realizacji jego ustaleń.

Wpływ realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska

Lp.	Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków oddziaływania
1.	Różnorodność biologiczna i roślinność	Likwidacja bioróżnorodności na terenach przewidzianych pod zabudowę, zgodnie z wymaganym wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej	Bezpośrednie, długoterminowe
2.	Ludzie	Ustalenia projektu planu nie wpłyną na zmianę krajobrazu w obrębie terenu R – brak wpływu ze względu na zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenu	-
3.	Zwierzęta	Likwidacja fauny glebowej w miejscach zabudowy i utwardzeń w obrębie terenu R	Bezpośrednie, stałe
4.	Rośliny	W obrębie terenu R zachowanie istniejącej zieleni zgodnie z wymaganym wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej, likwidacja istniejącej roślinności w części, w której dopuszczono rozbudowę i przebudowę	Bezpośrednie, długoterminowe
5.	Woda	Istnieje możliwość naruszenia stosunków wodnych podczas realizacji przewidzianej zabudowy oraz ryzyko wzrostu eutrofizacji wód powierzchniowych ze względu na stosowanie nawozów w obrębie terenu R	Bezpośrednie, długoterminowe
6.	Powietrze i lokalny klimat	W wyniku ruchu pojazdów oraz w wyniku funkcjonowania instalacji grzewczych może nastąpić lokalne zanieczyszczenie powietrza oraz zwiększenie poziomu hałasu, z uwagi na małą liczbę działek oraz zakaz wtórnych podziałów nie prognozuje się znacznego oddziaływania w tym zakresie	Bezpośrednie, krótkoterminowe,
7.	Powierzchnia	Przekształcenie powierzchni ziemi	Bezpośrednie,

	ziemi	miejscach posadowienia budynków oraz budowy utwardzeń	stałe
8.	Krajobraz	Brak wpływu ze względu na zachowanie przeznaczenia terenu	-
9.	Dobra materialne, zabytki	Brak wpływu ze względu na wyznaczenie strefy ochrony widokowej parku zabytkowego oraz brak możliwości rozbudowy istniejących budynków w jej zakresie	-
10.	Zasoby naturalne	Wpływ na część zasobów naturalnych takich jak: roślinność, gleba, powietrze atmosferyczne – w sposób opisany powyżej	Bezpośrednie, stałe

7 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Na obszarze opracowania wyróżnia się następujące problemy ochrony środowiska:

- zły stan wód powierzchniowych, możliwość zanieczyszczenia wskutek działalności rolniczej – konieczność włączenia terenu do sieci kanalizacyjnej lub w przypadku jej braku do zbiorników bezodpływowych, a także prowadzenie działalności rolniczej w taki sposób, aby szkodliwe substancje nie przedostały się do wód,
- możliwość utraty walorów krajobrazowych w odniesieniu do istniejącego dworu oraz parku dworskiego, wpisanych do rejestru zabytków,
- ryzyko utraty wartości zabytkowych, historycznych i architektonicznych założenia dworsko-parkowego.

8 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska na lata 2002 – 2012 formułuje VI Program Działań Wspólnoty w zakresie środowiska (Decyzja Nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 22.07.2002 r. ustanawiająca Szósty Wspólnotowy Program Działań w zakresie środowiska naturalnego) oraz Siódmy Program Działań w zakresie środowiska ustalony do 2020 roku. Szósty Wspólnotowy program działań zakończył się w lipcu 2012 r., lecz wciąż trwa wdrażanie wielu środków i działań uruchomionych w jego ramach. Realizacja ww. Programów ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia. Będzie realizowany poprzez 7 strategii tematycznych w zakresie: zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych, zapobiegania powstawaniu odpadów i upowszechniania recyklingu, poprawy jakości środowiska miejskiego, ograniczanie emisji zanieczyszczeń, ochrony gleb, zrównoważonego użytkowania pestycydów oraz ochrony i zachowania środowiska morskiego. Program wspiera proces włączania problemów ochrony środowiska we wszystkie polityki i działania Wspólnoty w celu zmniejszenia nacisków na środowisko naturalne pochodzących z różnych źródeł.

Dużą wagę przykładają się do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu z Kioto. Jako szczególnie istotne wymienia się m.in.: wspieranie praktyk i technik ekologicznie efektywnych w przemyśle, wspomaganie MŚP w modernizacji oraz wspieranie efektywności energetycznej (ogrzewanie, bieżąca woda w budynkach).

Przyjęta w 1997 roku Konstytucja RP zapewnia ochronę środowiska człowieka, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasadę tę uwzględnia „II Polityka ekologiczna państwa” oraz dostosowane do niej strategie i programy środowiskowe.

Podstawą krajowej polityki ekologicznej, przyjętej w „II Polityce ekologicznej państwa – dokumentem z perspektywą do roku 2025” są działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, przez co, w myśl ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016, poz. 672), rozumie się taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Kolejne główne wyzwania to przystosowanie do zmian klimatu, ochrona bioróżnorodności biologicznej, kwestie renaturalizacji i udrażniania rzek.

Powyższe cele znajdują swoje odzwierciedlenie w projekcie planu poprzez wskazanie działań mających na celu kształtowanie wielofunkcyjnej uporządkowanej przestrzeni z zachowaniem funkcji ekologicznych środowiska przyrodniczego i jego wartości oraz poprawy warunków życia ludności. Głównym działaniem jest dopuszczenie włączenia proekologicznych paliw w indywidualnych systemach grzewczych.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na negatywne przekształcenie istniejącego przestrzennego założenia wiejskiego, zawierającego budynki gospodarczo-inwentarskiej oraz formy pasm zieleni wysokiej mające wysokie znaczenie dla sąsiedniego parku dworskiego. Zakładana intensywność i wzrost gęstości zabudowy nie przyczynią się do utraty wartości krajobrazowych, historyczno-kulturowych czy środowiskowych. Projekt planu zawiera ustalenia, mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na

środowisko. Zostały one przedstawione i omówione we wcześniejszych punktach poniższego opracowania. Ustalenia z zakresu ochrony środowiska należy ocenić jako właściwe. Zabezpieczają standardy środowiskowe określone odrębnymi przepisami i normami środowiskowymi.

10 MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Z uwagi na ustalenia obecnie obowiązującej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oborniki, które dopuszcza jedynie rozwój funkcji rolniczej – gruntów ornych o wysokiej wartości dla produkcji rolnej, gruntów ornych słabych i najslabszych o mniejszej przydatności rolniczej oraz ekosystemów dolin rzecznych z zielenią łągową i łąkową, możliwe rozwiązanie alternatywne to przeznaczenie terenów pod rozwój funkcji zabudowy zagrodowej.

W sytuacji uchwalenia planu nie zachodzi potrzeba wskazania możliwych rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie, gdyż sposób dotychczasowego wykorzystania opracowywanego terenu pozostaje bez zmian.

Innym rozwiązaniem jest nieuchwalanie planu, wówczas możliwe będzie częściowe zagospodarowanie terenu w drodze decyzji o warunkach zabudowy, jednakże w sposób mniej zorganizowany i nieuporządkowany.

11 PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W związku z faktem, że wprowadzenie w życie ustaleń planu przyniesie w efekcie przemiany środowiskowe, stan środowiska należy objąć stałą kontrolą w celu zidentyfikowania i ograniczenia skutków najbardziej niekorzystnych.

Ponieważ z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika obowiązek wykonywania przez organ wykonawczy gminy oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień planu i prognozy wykonać w ramach tej oceny. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się co najmniej raz w kadencji Rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień planu i prognozy.

Monitorowanie realizacji ustaleń planu i prognozy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego powinno obejmować przede wszystkim:

- analizę zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska, zwłaszcza takich jak: stosunki wodne, gleba,
- kontrola prawidłowego wykonania instalacji wodno-kanalizacyjnych, oraz prawidłowego odprowadzenia ścieków pochodzenia zwierzęcego,
- analizę rodzajów indywidualnych systemów grzewczych w zakresie stosowania paliw o najniższych wskaźnikach emisyjnych,
- analizę celem zweryfikowania czy prowadzona jest prawidłowa gospodarka odpadami, zgodna z przepisami odrębnymi.

12 MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na odległe położenie omawianego obszaru od granic państwa, powierzchnię omawianego obszaru oraz jego projektowane przeznaczenie pod teren rolniczy nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu.

13 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano następujące techniki:

- wizja terenowa,
- analiza materiałów archiwalnych,
- analiza obowiązujących przepisów prawa,
- analiza mapowa dotycząca fizjografii, zagospodarowania terenu oraz uwarunkowań przyrodniczych,
- analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

14 PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2, położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki. Plan sporządzany jest na podstawie uchwały nr XX/315/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 lutego 2016 r. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Oborniki, zawierającej ustalenia tekstowe oraz rysunek planu w skali 1:1000.

Opracowywany projekt planu powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki, przyjęta Uchwałą Nr XIV/141/11 z 24 października 2011 r.,
- Opracowaniem ekofizjograficznym dla działki ewidencyjnej nr 51/2 położonej w m. Gołębowo, gmina Oborniki,

- Uchwałą Nr XX/315/16 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 51/2 położonej w miejscowości Gołębowo, gmina Oborniki.

Teren podlegający niniejszemu opracowaniu położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie obornickim, w gminie miejsko-wiejskiej Oborniki, w miejscowości Gołębowo. Obejmuje całą działkę o nr ewid. 51/2 o pow. ok. 16,0 ha. Znajduje się w otoczeniu leśno-rolnym.

Obszar gminy leży w obrębie niecki szczecińsko - łódzko - miechowskiej, należącego do dużej jednostki piętra laramijskiego, zwanej cechsztyńsko - mezozoicznym przegłębieniem perykratonicznym.

Obszar opracowania stanowią grunty działki ewidencyjnej nr 51/2, które obejmują powierzchnię ok. 16,0 ha. Teren znajduje się w otoczeniu leśno-rolnym, w jego bezpośrednim sąsiedztwie występuje:

- od północy droga dojazdowa gminna,
- od południa użytki rolne i małe kompleksy leśne,
- od zachodu pasmo zieleni wysokiej, a dalej park dworski wpisany do rejestru zabytków,
- od wschodu zwarty kompleks leśny stanowiący grunty wojskowego Poligonu Biedrusko PLH300001.

Teren opracowania obejmuje strefę rolniczą. Jego przeważającą część zajmują użytki rolne, nieprzedzielone drogami polnymi. Od strony północnej występują dwa budynki gospodarczo-inwentarskie oraz dwa budynki gospodarczo-inwentarskie, będące od wielu lat w budowie. Jak wynika z systemu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na opracowywanym obszarze była zarejestrowana działalność od maja 2004 r., a ostatnie zgłoszenie przemieszczania zwierząt odbyło się w październiku 2008 r. Roślinność występująca na

opracowywanym terenie nie wyróżnia się znacząco na tle regionalnym i lokalnym. Na omawianym terenie nie stwierdzono stałych siedlisk dziko żyjących płazów, gadów, ptaków lub ssaków. Obszar badań cechuje typowy krajobraz rolny zawierający pasma zieleni wysokiej. Zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe nie odbiegają znacząco od innych tego typu obszarów.

Głównym celem projektu jest zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenu działki objętej opracowaniem, gdyż przedmiotowy teren zagrożony jest nasilającymi się inwestycjami wynikającymi z wydobywania złóż kruszywa naturalnego „Gołębowo AD” prowadzącego do bezpowrotnej utraty walorów kompozycyjnych wsi Gołębowo.

Gleby omawianego obszaru należą do gruntów ornych wysokiej wartości dla produkcji rolnej zawierające kompleksy glebowo-rolnicze 2-4 z klasami gleb w przewadze II-VIb oraz w części południowo-wschodniej omawianego obszaru gruntów ornych słabych i najslabszych o mniejszej przydatności rolnej zawierających kompleksy glebowo-rolnicze 6-7 z klasami gleb w przewadze V-VIz. Teren opracowania położony jest w zlewni rzeki Warty. Cieki na tym obszarze charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Teren opracowania od strony wschodniej graniczy z kompleksem leśnym należącym do wojskowego Poligonu Biedrusko PLG300001. Gołębowo położone jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych - JCWPd nr 60 Wody podziemne nie są zaliczane do żadnego z głównych zbiorników wód podziemnych. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2015 r. jakość wód mieściła się w granicach III klasy (zadowalającej jakości).

Klimat akustyczny na terenie opracowania, zależnie od lokalizacji w jego obrębie ocenia się jako dobry lub bardzo dobry.

Lokalny stan czystości powietrza atmosferycznego na obszarze opracowania kształtowany jest głównie przez zanieczyszczenia emitowane z występujących w niedalekim sąsiedztwie kotłowni domowych. Pomimo braku pomiaru stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie terenu

opracowania istnieje duże prawdopodobieństwo, że nie występują tutaj przekroczenia norm dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, zarówno ze względu na brak znaczących emitorów przemysłowych, jak i dużej liczby emitorów niskiej emisji.

Na obszarze opracowania nie występują źródła PEM, które mogą powodować podwyższone natężenie promieniowania.

Zgodnie z wynikami badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo – kontrolnym Warta – Kiszewo na podstawie wyników badań z roku 2015, klasyfikacja elementów fizykochemicznych i chemicznych w punkcie pomiarowo – kontrolnym, przedstawia się następująco:

- klasa elementów fizykochemicznych – III,
- klasa elementów chemicznych – stan dobry,
- stan ilościowy – dobry,

Funkcja rolnicza jako wiodące dla omawianego terenu, pod warunkiem prowadzenia prawidłowej gospodarki rolnej, jest właściwa. Ze względu na dość dobre gleby i dotychczasową działalność rolniczą, dalsze taka forma wykorzystania jest wskazana. Występujące obecne rolnicze wykorzystanie obszaru opracowania odpowiada uwarunkowaniom przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.

Zgodnie z wyznaczonym kierunkiem zagospodarowania w obowiązującej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki zatwierdzonej Uchwałą Rady Miejskiej w Obornikach Nr XIV/141/11 w dniu 24 października 2011 r. dla terenu objętego opracowaniem przewiduje się:

- grunty orne o wysokiej wartości dla produkcji rolnej (kompleksy glebowo-rolnicze 2-4 z klasami gleb w przewodzie II-Vib),
- grunty orne słabe i najslabsze o mniejszej przydatności rolniczej (kompleksy glebowo-rolnicze 6-7 z klasami gleb w przewodzie V i Viz),
- jeziora i stawy rybne,
- łąki i pastwiska,
- ekosystemy dolin rzecznych z zielenią łągową i łąkową,

- strefy ochrony widokowej parków zabytkowych,
- strefy ochrony stanowisk archeologicznych.

Na terenie objętym opracowaniem nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W przypadku braku wprowadzenia miejscowego planu teren będzie użytkowany w dotychczasowy sposób lub zostanie częściowo zainwestowany w drodze decyzji o warunkach zabudowy, jednakże w sposób mniej uporządkowany.

Na obszarze przeznaczonym pod zabudowę, na rysunku planu zostały wkreślone linie zabudowy, ograniczające przestrzeń w której dopuszcza się realizację rozbudowy i przebudowy istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich. Ponadto ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną w zagospodarowaniu na wartość 95 %, minimalny i maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy o wartości od 0,002 do 0,05 oraz maksymalną wysokość budynków do 8,0 m.

W projekcie planu określono:

- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- parametry, wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy,
- zasady rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
- W planie określono wyłącznie teren rolniczy, oznaczony na rysunku planu symbolem **R**.

Obszar badań nie podlega ochronie prawnej w ramach sieci Natura 2000, jednak znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie z wojskowym Poligonem Biedrusko PLH300001, w ramach którego wyznaczono rezerwat przyrody oraz obszary chronionego krajobrazu. Zasoby przyrodnicze występujące w granicach obszaru, nie odbiegają od typowych dla takiego rodzaju terenów w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.

Ustalenia planu nie wpłyną znacząco na krajobraz. Dotychczasowa rolnicza funkcja terenu pozostaje bez zmian. Realizacja nowych zamierzeń budowlanych nie spowoduje dużych zmian w krajobrazie, gdyż plan dopuszcza wyłącznie działania polegające na rozbudowie i przebudowie istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich lub ich rozbiórce.

Ustalenia projektu planu nie spowodują negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów i spójność sieci.

Z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby, spotykamy się w obrębie istniejącej zabudowy gospodarczo-inwentarskiej, dla której dopuszczono realizację rozbudowy i przebudowy, a także jej rozbiórkę.

Ustalono powierzchnię biologicznie czynną wynoszącą 95%, a stan jej gleby będzie zależny od stopnia chemizacji rolnictwa oraz procesu erozji.

Do emitorów zanieczyszczeń zalicza się systemy grzewcze instalowane w budynkach. Realizacja planu nie wpłynie na wzrost liczby budynków, a co za tym idzie wzrost ewentualnych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. W zakresie zanieczyszczeń komunikacyjnych – nie prognozuje się znacznego wzrostu natężenia ruchu kołowego wynikającego z przeznaczenia terenu, gdyż dotychczasowe przeznaczenie nie ulegnie zmianie.

Ścieki bytowe będą odprowadzane do zbiorników bezodpływowych lub do sieci kanalizacji sanitarnej, w przypadku jej realizacji. Ścieki pochodzenia zwierzęcego będą odprowadzane do zbiorników bezodpływowych na ścieki pochodzenia zwierzęcego.

Ustalenia planu nie wpłyną znacząco na krajobraz. Funkcja terenu rolniczego pozostaje bez zmian. Realizacja nowych zamierzeń budowlanych nie spowoduje dużych zmian w krajobrazie, gdyż plan dopuszcza wyłącznie działania polegające na rozbudowie i przebudowie istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich lub ich rozbiórce.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu klimat opracowywanego obszaru nie ulegnie zmianom, gdyż ustalenia te są kontynuacją dotychczasowej działalności prowadzonej na terenie objętym opracowaniem oraz nie wpływają na zmianę jego obecnego przeznaczenia.

Plan będzie wywierał wpływ na zwierzęta poprzez likwidację fauny glebowej w miejscach realizacji dopuszczalnej rozbudowy i przebudowy istniejących budynków gospodarczo-inwentarskich.

Planowane zagospodarowanie nie zakłada powstania na obszarze opracowania emitorów hałasu. W związku z tym realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie istotnie na warunki akustyczne. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu klimat opracowywanego obszaru nie ulegnie zmianom.

Na obszarze opracowania wyróżnia się następujące problemy ochrony środowiska:

- zły stan wód powierzchniowych, możliwość zanieczyszczenia wskutek działalności rolniczej – konieczność włączenia terenu do sieci kanalizacyjnej lub w przypadku jej braku do zbiorników bezodpływowych, a także prowadzenie działalności rolniczej w taki sposób, aby szkodliwe substancje nie przedostały się do wód,
- możliwość utraty walorów krajobrazowych w odniesieniu do istniejącego dworu oraz parku dworskiego, wpisanych do rejestru zabytków,
- ryzyko utraty wartości zabytkowych, historycznych i architektonicznych założenia dworsko-parkowego.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na negatywne przekształcenie istniejącego przestrzennego założenia wiejskiego, zawierającego budynki gospodarczo-inwentarskiej oraz formy pasm zieleni wysokiej mające wysokie znaczenie dla sąsiedniego parku dworskiego.

Projekt planu zawiera ustalenia, mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Projekt planu zawiera ustalenia, mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji jego ustaleń.

Z uwagi na ustalenia obecnie obowiązującej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oborniki, które dopuszcza jedynie rozwój funkcji rolniczej – gruntów ornych o wysokiej wartości dla produkcji rolnej, gruntów ornych słabych i najslabszych o mniejszej przydatności rolniczej oraz ekosystemów leśnych, wysp leśnych, leśnych pasów śródpolnych, możliwe rozwiązanie alternatywne to przeznaczenie terenów pod rozwój funkcji zabudowy zagrodowej. Innym rozwiązaniem jest nieuchwalenie planu, wówczas możliwe będzie częściowe zagospodarowanie terenu w drodze decyzji o warunkach zabudowy, jednakże w sposób mniej zorganizowany i nieuporządkowany.

Monitorowanie realizacji ustaleń planu i prognozy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego powinno obejmować przede wszystkim:

- analizę zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska, zwłaszcza takich jak: stosunki wodne, gleba,
- kontrola prawidłowego wykonania instalacji wodno-kanalizacyjnych, oraz prawidłowego odprowadzenia ścieków pochodzenia zwierzęcego,
- analizę rodzajów indywidualnych systemów grzewczych w zakresie stosowania paliw o najniższych wskaźnikach emisyjnych,
- analizę celem zweryfikowania czy prowadzona jest prawidłowa gospodarka odpadami, zgodna z przepisami odrębnymi.

Z uwagi na odległe położenie omawianego obszaru od granic państwa, powierzchnię omawianego obszaru oraz jego projektowane przeznaczenie pod teren rolniczy, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu.

15 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

